

Scanergy Vannkraft AS
Postboks 9
1375 BILLINGSTAD

Vår dato: 30.09.2014
Vår ref.: 201206742-19
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Helen Nathalie Liebig-Larsen
22959895/hnll@nve.no

Madland Kraftverk AS – Søknad om å overføre vann fra Fossbekken til Kvitlavatnet, Gjesdal kommune - Vedtak

Madland Kraftverk AS fikk konsesjon for Madland kraftverk 10.2.2010. Denne konsesjonen erstatter tidligere konsesjon av 14.12.2004. Kraftverket ble idriftsatt i 2010. Kvitlavatnet med 3 m regulering fungerer i dag som magasin for kraftverket. I tillegg til vann fra Kvitlavatnet tar Madland kraftverk inn vann fra et bekkeinntak i Fossbekken. Kraftverket har en årlig middelproduksjon på om lag 8 GWh.

NVE viser til søknad fra Madland Kraftverk AS datert 7.5.2014, om tillatelse til å overføre vann fra Fossbekken til Kvitlavatnet for bruk i Madland kraftverk. Vannet skal overføres fra Fossbekken for magasinering i Kvitlavatnet via det eksisterende kraftanlegget. Søknaden er begrunnet i at tiltakshaver ønsker å kunne utnytte vannressursen til kraftverket bedre. Det vil ikke være behov for nye tekniske installasjoner og fysiske inngrep i naturen. Overføringen av vann vil ifølge søker gi en økt årlig middelproduksjon på om lag 1 GWh.

Høring

NVE sendte 19.5.2014 søknaden på begrenset høring til partene som hadde uttalt seg i forbindelse med søknad om bygging av Madland kraftverk. NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Gjesdal kommune uttaler i brev av 18.7.2014 at de er positive til omsøkt endring, men at tiltaket kan medføre negative konsekvenser for jordbruksnæringen langs Fossbekken. Området rundt Fossbekken består blant annet av kraftig gjødslet beite med beitedyr store deler av året. Det må forventes økte konsentrasjoner av næringssalter og tarmbakterier i bekken som følge av en ytterligere redusert vannføring i bekken. Sau og storfe beiter langs Fossbekken mellom april og januar. I beiteperioden kan Fossbekken være eneste drikkevannskilde for dyrene. Kommunen påpeker at nåværende minstevannføring på 35 l/s i perioden 1.6-30.9 ikke harmonerer med beiteperioden, og at lav vannføring eller dårlig vannkvalitet kan medføre behov for drikkekar til dyrene. Kommunen uttaler at Fossbekken blir brukt som naturlig gjerde for beitedyr, og at redusert vannføring kan føre til at selvgjerdningseffekten forsvinner. Det kan igjen medføre behov for å sette opp gjerde. Gjesdal kommune ber om at det tas hensyn til jordbruksnæringen ved behandlingen av søknaden, og at det bør vurderes om

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvieien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

minstevannføringen og periode for slipp av minstevannføring er tilstrekkelig. Kommunen peker på at forekomst av naturtype kystlynghei med lokal verdi (C) inntil Fossbekken i Lomsvik ved Madland kan bli indirekte berørt av tiltaket. De mener at beitetrykket kan bli redusert dersom beitedyr ikke lenger kan benytte Fossbekken som drikkevannskilde, og at kystlyngheia dermed kan bli truet av gjengroing. De opplyser også om et statlig sikret friluftsområde mellom Fossbekken og Husåna.

Fylkesmannen i Rogaland uttaler i brev datert 3.6.2014 at det kan gis tillatelse til å overføre vann fra Fossbekken i gjeldende minstevannføringsperiode (1.6-30.9). De skriver at vannføringen i Fossbekken resten av året består av overløp og forbitapping av vannføringer for lave for effektiv produksjon. I denne perioden vil omsøkt tiltak kunne medføre fullstendig tørrlegging av Fossbekken nedstrøms inntaket. Fylkesmannen kan godta overføringen dersom det settes krav om minstevannføring hele året. Søknaden oppgir at Fossbekken trolig ikke benyttes av ål (*kritisk truet*), men Fylkesmannen kan ikke se at det er gjort registreringer for å bekrefte eller avkrefte dette. Naturmangfoldlovens §§ 5, 8, 9 og 12 vil derfor komme til anvendelse. Fylkesmannen legger til at man i dag, i større grad enn tidligere, er kritiske til tørrlegging av elver.

Grunneier Venche Berit Bollestad viser i brev av 18.6.2014 til en avtale mellom undertegnede og tiltakshaver hvor tiltakshaver forplikter seg til å gjennomføre tiltak for å sikre Husåna nedstrøms kraftstasjonen mot oversvømmelser. Bollestad informerer om at dette punktet ikke er oppfylt, og krever at arbeidet ferdigstilles før det evt. gis tillatelse til omsøkte tiltak. Hun mener økt erosjon og endrede sedimenteringsforhold som følger av en økt vannføring i Husåna er bagatellisert i søknaden, og at dette vil medføre ulemper for henne som grunneier.

NVEs vurdering

Tiltaket vil gi økt kraftproduksjon uten nye tekniske inngrep. Det er i dag krav om slipp av minstevannføring i Fossbekken på 35 l/s i perioden 1.6-30.9. Resten av året er det i dag kun vannføring i Fossbekken i perioder når kraftverket står grunnet lite tilsig. En endring som omsøkt innebærer at vann som i dag går i Fossbekken når kraftverket står isteden vil bli overført til magasinet i Kvitlavatnet. Tiltaket vil også medføre flere dager med drift i kraftverket og vann i Husåna nedstrøms kraftstasjonen. Det er tidligere registrert ål (*kritisk truet*) i Madlandsvatnet og i Kyrkjestadvatnet oppstrøms Kvitlavatnet. Arten var ikke rødlistet i 2004, og ble derfor ikke tillagt vekt i den forrige biologiske rapporten samt konsesjonsbehandlingen av søknaden.

I forbindelse med søknad om overføring av vann fra Fossbekken til Kvitlavatnet har ECO-fact utarbeidet en tilleggsrapport som vurderer konsekvenser for biologisk mangfold i tiltaksområdet. I rapporten fra 2004 ble det konkludert med at tiltaksområdet hadde liten verdi for biologisk mangfold. Av ny, relevant informasjon og rødlistetoppdateringer har strandsnipe blitt listet som *nær truet*, og ål som *kritisk truet*.

Biomangfoldrapporten konkluderer med at Fossbekken trolig ikke er brukt av ål, og at endringer her dermed ikke vil gi negative utslag for artens bruk av området. Fylkesmannen i Rogaland presiserer at det ikke er gjort registreringer for å bekrefte eller avkrefte dette. Det er usikkerhet knyttet til i hvor stor grad ålen benytter seg av Husåna og Kvitlavatnet. Registreringer fra 1972 viser at ålen tidligere har benyttet de innerste delene av vassdraget, men at det er usikkerhet rundt om ålen nå går så langt inn. Det anses som sannsynlig at mangeårig regulering av Kvitlavatnet og Husåna har redusert verdien av denne delen av vassdraget som leveområde for ål til begrenset eller ingen verdi. Biomangfoldrapporten konkluderer med at økt vannføring i Husåna ikke vil medføre økt negativt virkningsomfang for eventuell ål. Tiltaket er konkludert å ha ubetydelige konsekvenser for biologisk mangfold, med noe usikkerhet knyttet til verddivurderingene grunnet ål.

NVE registrerer at det trolig ikke er ål i Fossbekken, og at Husåna og Kvitlavatnet som leveområde for ål sannsynligvis har begrenset eller ingen verdi. Det er imidlertid ikke gjort undersøkelser for å bekrefte eller avkreftede dette. NVE vurderer det likevel slik at omsøkt tiltak er såpass lite at forholdene for naturmangfold og eventuell ål i Fossbekken, Husåna og Kvitlavatnet ikke vil endres nevneverdig dersom tiltaket settes i verk.

Gjesdal kommune uttaler at beitetrykket langs Fossbekken kan bli redusert dersom beitedyr ikke lenger kan benytte Fossbekken som drikkevannskilde, og at en forekomst av naturtypen kystlynghei (verdi C) dermed kan bli truet av gjengroing. De er også bekymret for at redusert vannføring i Fossbekken kan føre til at selvgjerdningseffekten forsvinner, samt medføre økte konsentrasjoner av næringsalter og tarmbakterier i bekken.

Etter gjeldende konsesjon er det i perioden før 1. juni og etter 30. september ikke vann i Fossbekken annet enn ev. overløp. Søker uttaler at beiten drenerer lite og ingenting til bekken med unntak av noe i nedre del, og at det ikke er tilfelle at det er stort tilsig av konsentrasjoner av næringsalter og tarmbakterier. NVE mener at tilleggseffekten av det omsøkte tiltaket på Fossbekken som naturlig gjerde, som drikkevannskilde for beitedyr og dermed også forekomsten av kystlynghei, trolig er liten.

Grunneier Bollestad er bekymret for at det nye tiltaket vil medføre mer erosjon og endrede sedimenteringsforhold i Husåna nedstrøms kraftstasjonen. NVE presiserer at tiltaket ikke vil medføre økt vannføring i Husåna, men snarere flere dager med vann i elven og drift i kraftverket. Endringen vil ikke innebære økt slukeevne i kraftverket, og etter NVEs vurdering heller ikke økt erosjonsfare. Nevnte avtale mellom søker og grunneier er av privatrettslig karakter, og vil ikke kommenteres ytterligere av NVE.

Det er i dag krav om slipp av minstevannføring i Fossbekken på 35 l/s i perioden 1.6-30.9. Gjesdal kommune ber om at det tas hensyn til jordbruksnæringen ved behandlingen av søknaden, og at det dermed bør vurderes om mengde og periode for slipp av minstevannføring er tilstrekkelig. Fylkesmannen ønsker å unngå ytterligere tørrlegging av Fossbekken nedstrøms inntaket i perioden uten minstevannføring, men kan godta overføringen dersom det settes krav om slipp av minstevannføring hele året.

I forbindelse med tillatelse til bygging av Madland kraftverk på NVE slipp av minstevannføring i sommerhalvåret av hensyn til landskap. NVE mente at gevinsten av å slippe minstevannføring om vinteren var mindre enn verdien av å produsere kraft av vannet. Tiltaket vil ifølge søker medføre ca. 40 dager med redusert vannføring i Fossbekken, hvorav 18 dager vil være i vinterhalvåret og forårsake ytterligere tørrlegging. NVE mener at tilleggseffekten av det omsøkte tiltaket vil være såpass lav at fordelene ved å pålegge ytterligere minstevannføring om vinteren er mindre enn verdien av den økte mengde kraft endringen vil gi. Vi merker oss også at ytterligere tørrlegging hovedsakelig vil skje i perioder med frost, og dermed trolig ha begrenset påvirkning på biomangfold, landskap, jordbruksnæring og beitedyr.

Forholdet til Naturmangfoldloven

Fylkesmannen uttaler at usikkerheten rundt om det finnes ål i tiltaksområdet tilsier at Naturmangfoldlovens §§ 5, 8, 9 og 12 vil komme til anvendelse. NVE vurderer det slik at omsøkt tiltak er såpass lite at forholdene for naturmangfold og eventuell ål i Fossbekken, Husåna og Kvitlavatnet ikke vil endres nevneverdig dersom tiltaket settes i verk.

Konklusjon

NVE konkluderer med at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn ulempene slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 tillatelse til å overføre vann fra Fossbekken til Kvitlavatnet via det eksisterende kraftanlegget til Madland kraftverk. Øvrige vilkår i konsesjonen av 10.2.2010 forblir uendret.

NVE finner ikke grunn til å utarbeide eget vilkårsett. Tiltaket kan gjennomføres og driftes som del av konsesjonsvilkårene av 10.2.2010 for Madland kraftverk.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Fylkesmannen i Rogaland
Gjesdal kommune
Lyse Elnett AS
Lyse Produksjon AS
Rogaland fylkeskommune
Statnett SF
Venche Berit Bollestad